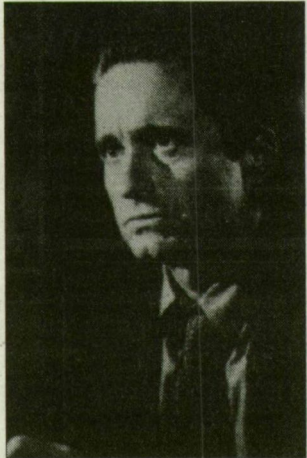

ÚJ FILM

Elemi ösztön, avagy:
mint a halak
és a nyulak

Főszereplők: Michael Douglas, Sharon Stone, George Dzundza, Jean Tripplehorn
Írta: Joe Eszterhas (magyar származású)
Zene: Jerry Goldsmith
Rendezte: Paul Verhoeven

Mit is várjon az ember attól a filmtől, amelyiknek az a mottója, hogy: „A szex csak előjáték... A csúcspont a halál.”?

Először is végre egy valamire való mottó. Még fordítva is van értelme, csak ahhoz más filmet kellene csinálni (nem kell egyből feltétlenül hullagyalázásra gondolni).

Ezek után természetesen tűnik, hogy a film krimi, amelyben Douglas játsza a nyomozót, és úgymond ellenpartnere egy kifejezetten veszélyesnek, de még annál is szebbnek tetsző pszichológusnő, aki ráadásul még könyveket is ír, krimiket. Csakhogy a krimik körül az a bibi, hogy mindegyiknek felderítetlen gyilkosság az alapja. Megjelenik a könyv, aztán bekövetkezik a leírt gyilkosság. A nyomozó mindenképpen a végére akar járni, amikor az író közli vele, hogy most egy olyan regényen dolgozik, amelynek a főszereplője egy nyomozó, és a végén kinyírják. Aztán kezd olyannyira bonyolult lenni az ügy, hogy a leírását nem is folytatom...

Mindezek tetejébe, vagy inkább mindezek előzményeként szinte már a profizmus szintjéig emelt kefélesi jele-

neteket láthatunk – akinek nem tetszik ez a szóhasználat, az ne is nézze meg a filmet, az jobb, ha ken magának egy szelet vajjas kenyeret, és megnézi a Dallas ismétlését (büntetésből százszor).

Persze mindez olyan világban történik, ahol minden megtörténhet, és a leglogikátlanabb dolog mögött is ott lobog a „rossz nő” pszichéje. A legtöbb amerikai filmmel az a baj, hogy tele van unalmas párbeszédekkel, képsorokkal, az érzelmek taknyos és romantikus beütéseivel. De itt mintha minden a helyén lenne, és annak ellenére, hogy tocsogunk a vérben, mégsem rémálom, hanem a végsőig elvitt szexuális örület démonja. Aki „nem veti meg az ágyat”, az talán megérti ezt a vad és gyönyörű játékot, ami a forgatás közben olyannyira élesben ment, hogy hiába volt vége a jelenetnek, az ágy mégis tovább riszálta magát. Szóval van szelleme a filmnek, úgy tűnt.

A végmottó pedig úgy zárja le a filmet, hogy belőle tudjuk, mindegy, hogy mi lesz: „Élünk, mint hal a vízben, és kefélnünk, mint a nyulak...”

PODMANICZKY SZILÁRD

Az újrakezdés öröme és kockázata

Készülődés a 27. Szegedi Nyári Tárlatra

1965-ben rendezte Szeged városa első ízben az országos nyári tárlatot, a festészet, a szobrászat és a grafika sereg-szemléjét. Mint a szabadtéri játékok kísérő rendezvénye született, de hamarosan karakteres jegyeket felmutató fontos mérföldköve lett az ország képzőművészetének, láttelele alakulásának. Éppen ebből a törekvésből formálódhatott presztízse, jellemzője, a *sokszínűség*. Generációk, műfajok, áramlatok, kifejezőmódok randevúztak itt az elmúlt negyed században, fölmutatva az itt születő lokális értékeket és az országos mércét. Nyitottsága, szellemi gazdagsága avatta jegyzett tárlattá a kiállítások sokaságában. Hoszszú sorozat után, a 80-as évek elején, a szinte törvényszerű megtorpanást egy sikeres vállalkozással, az addigi díjazottak kiállításával igyekezett kivédeni, majd biennálé jelleggel folytatódott, egészen 1988-ig.

Négy éve már, hogy nem volt Szegeden nyári tárlat, s ez alighanem a politikai változások számlájára írható. A pártcsatározások, a hatalmi harcok elvonták a figyelmet a kultúráról, így megritkult a levegő olyan művészeti rendezvények körül is, mint ez a kiállítás. A *konzolidálódás, az egészséges türelmetlenség és az új viszonyok közötti próbálkozás* hozta létre ez év elején azt a művészekből, műtörténészekből és újságírókból álló kis testületet, amely vállalkozott az ide, immár 27. Szegedi Nyári Tárlat előkészítésére. Szerencsére támogatók is akadtak bőven, s nem csupán a feladat jelentőségét elsőként elismerő városi önkormányzat és a polgármesteri hivatal. Pénzügyi, szakmai szervezetek, egyesü-

letek, vállalatok, oktatási intézmények siettek a vállalkozás támogatására. Soha annyi művésztől alkotás nem érkezett a tárlat zsűrije elé, mint az idén. Több mint 300 művész közel 700 festményt, grafikát, szobrot küldött. A bírálóbizottság – figyelembe véve a Képtár adott lehetőségeit – 176 művész 239 alkotását ítélte itt és most bemutatásra méltónak (87 festőtől 100, 48 szobrásztól 84, 41 grafikustól 55 művet fogadott el). A meghívót több mint 400 művésznek kézbesítették, de az előkészítő bizottság nyitottá tette a tárlatot, bárki küldhetett munkákat. A bemutatandó anyag nagyon sok szempontból vizsgálható.

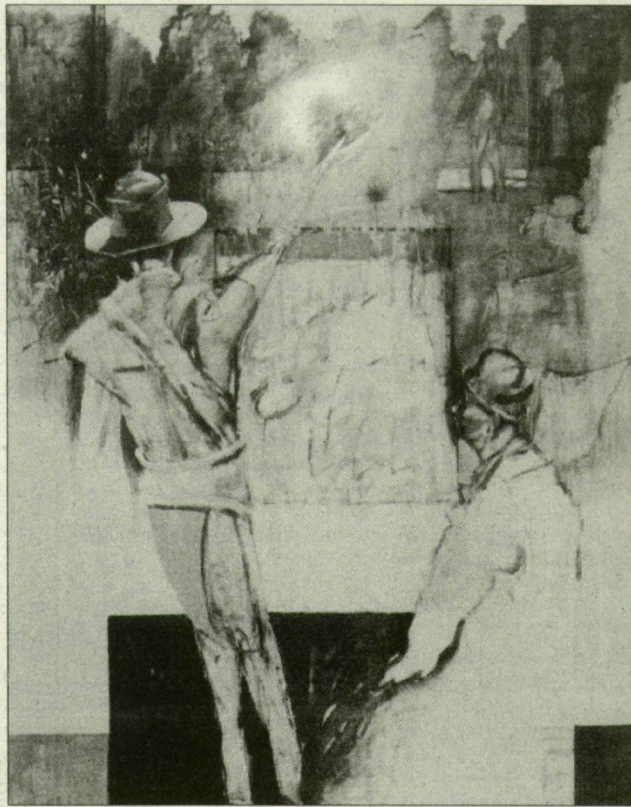
Jelen vannak – sajnos, néhány igen kvalitásos művész távol maradt! – a szegedi képzőművészek jelesei, azok az ország különböző részein élő alkotók, akik már az elmúlt évtizedekben is gyümölcsöző kapcsolatokat építettek ki a várossal, és új nevekkal is megismerkedhettünk. Elemezhetjük majd a műfajok egymáshoz való viszonyát, a tematika átalakulását, a különböző áramlatok, kifejezőmódok, és stílári megnyilvánulások hangsúlyváltásait. Ez a sokszínűség és gazdagság megfelel a szervezők gondolatának, akik azt a mottót adták az idei tárlatnak: *Ember és ember – ember és természet*. Lehet, hogy túl ál-

talánosra sikeredett ez a szlogen, de talán sejtetni engedi, hogy milyen problémákkal kell szembenéznie minden alkotónak, a szellem minden munkásának, amikor körülnéz világunkban. Olyan elképzelés született, hogy minden nyári tárlatnak megfogalmaznak egy vezérgondolatot, amely köré három év alatt kikristályosodhat sokféle képzőművészeti mondanivaló. A következő, 1995-ben esedékes nyári tárlat gondolata minden bizonnyal összefügg a közelgő történelmi évfordulókkal, a honfoglalás 1100. évfordulójával.

A 27. Szegedi Nyári Tárlatra 88 oldalas katalógus készül, minden kiállító művésztől bemutat egy reprodukciót, a díjazottak alkotásait színesben láthatják az érdeklődők. A különböző önkormányzati, szakmai szervek, egyesületek és vállalatok 13 díjat ajánlottak fel, köztük Szeged város nagydíját és a Délmagyarország szerkesztősége által felajánlott közönségdíjat, amelyet a tárlat zárásakor nyújtanak majd át, a látogatók véleménye alapján.

A kiállítás megnyitását a szabadtéri játékok nyitó napján, július 24-én tartják, az eddigiekhez képest megújított formában. Délután 5 órakor a városháza dísztermében Hubay Miklós író, a Széchenyi Akadémia alapító tagja nyitja meg a tárlatot, majd itt adják át a díjakat. Ezt követően tekintik meg a résztvevők a Képtárban a kiállítás anyagát, majd a Stefánián lévő várkertben fogadást adnak a kiállító művészek és a tárlatot támogató szervek és intézmények képviselői részére.

T. L.

Kedvcsinálónak – Nagy Gábor: Ártéri gesztus

Moldova György:

A félelem kapuja
53. rész

Búcsút intett anyjának és kifelé indult, Bosos is elkészült Martinnétől, együtt mentek le a lépcsőn. Martin új japán gyártmányú kocsija lent parkolt a ház előtt, előkereste a kulcsát:

– Merre megy? – kérdezte Borsostól.

– Újpestre, ki a szállóba.

– Akkor sajnos nem tudlak elvinni. Most épül a lakásunk, ki kell mennem elszámolni.

– Nem itt laksz?

– Csak egyelőre, ez az anyám lakása.

Nemsokára kész lesz az enyém is, remélem hamarabb mint a srácom megszületik. Majd egyszer látogass el hozzánk.

– Nem segíthetnék valamit? Kőműves vagyok.

– Nagyon kedves vagy, de nincs szükség rá. Szervusz.

Martin újra elmosolyodott, felcsillant hibátlan fogsora, aztán beült a kocsiba és elhajtott. Kisvártatva motorzaj hallatszott, a lakótelepi belső út szegélyétől egy szürke Zsiguli vált el és a sárga japán kocsni nyomába eredt.

Boros körülnézett, úgy látta, őt senki sem figyeli, sántikálva elindult a már ismert autóbusz-végállomás felé. Végiggondolta a történeteket: Martin lesújtó kritikája ugyanolyan elkeseredést váltott ki belőle, mint néhány hónappal korábban az irodalmi hetilap rovatvezetőjének visszautasító levele. Most is megfordult a fejében, hogy elégeti az írásokat.

Lelassította lépteit és megpróbálta kiválasztani, hogy mit hasznosíthat az elhangzottakból. Úgy érezte: el kell fogadnia Martin tanácsát, hogy minden erejét fel kell tennie az írásra, ha vinni akarja valamire. Elhatározta, hogy átrendezi az egész életét. A buszvégállomáson nem állt benn kocsni, várnia kellett. Bosos kísértést érzett, hogy benyisson az egykori futballista által bérelt kocsmába és iszik valamit, de mintegy erőpróbaként lemondott róla.

Az elkövetkező napokban Bosos valóban megpróbált változtatni az életformáján. Átgondolta a lehetőségeit és felhagyott azzal a tervével, hogy telket vegyen egy Pest környéki faluban és valamikor majd házat építsen rajta. Ez a vállalkozás hosszú évekre lekötötte volna minden erejét és nem maradt volna ideje az írásra. Kiszámolta, hogy ha csak a közvetlen napi szükségleteire költ, lemondhatja a pályaúdvári másodállását is, szabadá téheti az estét. Mint mindig, ha elhatározó döntést kellett hoznia, most is elbizonytalanodott, úgy érezte, hogy a mellékmunkával az utolsó esélyeit adja fel a nyomorból való kiemelkedésre, újra és újra meg kellett győznie magát, helyesen cselekszik.

Bent a szállón továbbra sem talált olyan helyet, ahol zavartalanul kirakhatja füzetait-könyveit. Munka után bent maradt a városban és beszokott egy Rákóczi úti cukrászdába. Egy sarokasztalt választott ki magának, bár a falikarok gyenge fényében meg kellett

erőltetni a szemét, itt viszonylag nyugodtan dolgozhatott.

Többet és alaposabban olvasott, mint korábban. Vásárolt néhány új verseskötetet, gimnáziumi irodalmi tankönyveket és az antikváriumban talált egy régebbi kiadású költészettant is. Új ismereteit igyekezett rendszerezni, a használhatónak vélt szabályokat feljegyezte a füzetébe.

Ahogy látóköre tágult, egyre kevesebb önbizalommal látott neki az írásnak. Már nem mert elindulni egy-egy felbukkanó dallam vagy elképzelt helyzet nyomán – abban bízva, hogy a kezdősor majd szinte automatikusan vonzza maga után a folytatást. Változtatott a módszerén: először az utolsó mondatot vagy legalábbis a záró gondolatot próbálta megfogalmazni és ehhez szabva, mintegy visszafelé haladva építette fel a verseit. Lassan és kevés eredménnyel dolgozott, füzetlapjai egymás után teltek meg áthúzott mondatváltozatokkal, előfordult, hogy egy hosszú, estébe nyúló délutánon egy olyan sort sem tudott összehozni, mellyel elégedett lett volna.

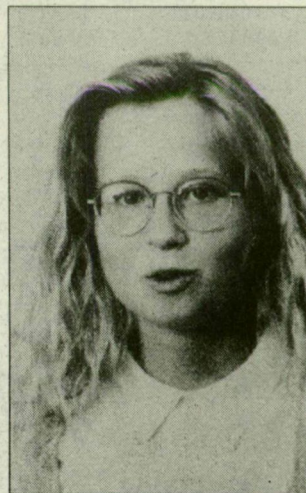
Időnként, ha káprázó szeme előtt fekete „legyek” táncoltak a rosszul megvilágított papíron, hátradőlt a székén és megpróbálta pihentetni fáradt idegeit. Egyik ilyen pihenőjén arra rezzen fel, hogy valaki odalép hozzá, felnézett: Káplár állt az asztal mellett.

(Folytatjuk)

Diákportré a „Radnótiból”

Varga Kati, aki jött, látott
és elment Finnországba

Varga Kati ez év májusáig a Radnóti gimnázium tanulója volt, Vincze István osztályába járt. Ebben eddig nincsen semmi különös, az már azonban igen figyelemre méltó teljesítmény, ha valaki második helyezést ér el fizika OKT-vén. Hogy csak egy, egyetlen egy diákocskó legyen jobb nála! De végül is, ha megtudjuk, hogy Kati szülei matematikusok, fizikusok, tanáreberek, aztán még az egyetemre is eljár szakkörökre, Pintér Lajos, és Molnár Miklós tanár urakhoz, továbbá délutánonként igen nagy örömmel okítja magát a gimnáziumban a halk, bölcs és igen kedvelt Mike János tanár úr által; nos ha az ember ezt mind számba veszi, akkor tán még e ritka szép második helyezésem se lepődik meg. No de azon már illik meglepődni, akkor már bizony csettinteni, és bólintani kell, amikor megtudjuk, hogy Varga Kati, egyedül a megyében, továbbá először hölgyként az öt legjobb honi gimnazista fizikus egyikeként elutazik Finnországba, hogy az országot képviselje a Nemzetközi Diákolimpián. Szóval itt és most gratulálni illik, aztán pedig el lehet morfondírozni azon, hogy a csudába is van ez. Hát kérem szépen úgy, hogy Kati nemes egyszerűséggel szeretett tanulni, hogy kedvvel és örömmel csinálta a dolgát, meg hát könnyed céltudatossággal is, csakúgy mint a dán

FOTÓ: NAGY LÁSZLÓ

Larsenék a labdával, aminek a közfelfogással ellentétben nagyon is sok köze van a fizikához. Egyébiránt kitűnően és általános dicsérettel érettségizett. Nyelvtanból például a publicisztikai stílusról tudott értekezni kiváló szinten. De mégsem akar újságíró lenni. Felvételiznie – a szokás szerint – nem kellett, úgyhogy a szőlőrelelő hónaptól már a JATE matematika-fizika tanári szakán hallgathatja a tudományokat. Mondja, Mike János hatása ez is. Hogy tanár szeretne lenni, középiskolában. Kati elutazott Finnországa. Szerintem írunk még róla.

DAL.